

TANITMA, TAHLİL ve TENKİTLER :

Nehcü'l-ferâdîs, II Metin, (Çevriyazı: János ECKMANN, yayınlayanlar: Semih TEZCAN-Hamza ZÜLFİKAR), TDK, (yayın yeri ve tarihi yok), XI+313 s.

Harezmi Türkçesinin değerli eseri *Nehcü'l-ferâdîs* üzerinde yapılan çalışmaların yetersiz olduğu bilinmektedir. Bu eserin henüz tenkitli metni ve sözlüğü hazırlanmamıştır. Eser üzerinde ülkemizde Kıvımettin Burslan, János Eckmann, Saadet Çağatay ve Ali Fehmi Karamanlıoğlu'nun çalışmalarından bahsedebiliriz. Eserin grameri üzerinde ilk ciddi çalışmayı Ali Fehmi Karamanlıoğlu yapmıştır. Karamanlıoğlu *Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*'nde yayınladığı dört makalenin ilk ikisinde (c. XVI, İst. 1968, s. 55-72; c. XVII, İst. 1969, s. 33-56) eserin dil hususiyetleri üzerinde durmuş; üçüncü ve dördüncü makalelerde ise (c. XVIII, İst. 1970, s. 57-80; c. XIX, İst. 1971, s. 145-170) Yenicami nüshasının ilk 52 sayfasının transkripsiyonlu metnini notlarla birlikte vermiştir.

Türkiye dışındaki yayınlar, bu eserin çeşitli nüshalarının tanıtımı, eserin kısa dil hususiyetleri ve Eckmann'ın Türkiye'de yayınladığı Yenicami nüshasının tıpkıbasımının (TDK, Ankara 1956) tanıtılmasından öteye gitmemiştir.

Eseri üç cilt olarak yayınlamayı tasarlayan Eckmann, tıpkıbasımdan sonra Yenicami nüshasının transkripsiyonlu metnini hazırlamış, hatta Paris nüshasındaki farklılıkları da bu nüshaya işleyerek eserin tenkitli metnini yayınlamayı düşünmüştür. Eckmann'ın 1971 yılında ölümüyle bu eserin yayını Semih Tezcan üstlenmiş ve Hamza Zülfikar'ın da yardımıyla eser TDK tarafından yayınlanmıştır. Önsöz'de belirttiğine göre Tezcan, Eckmann'dan kalan müsveddeler üzerinde yeni bilgilere dayanarak bazı düzeltmeler yapmış, fakat bunları dipnotlarda gösterme gereğini duymamıştır. Tezcan, Eckmann'ın Yenicami nüshasının üzerinde gösterdiği Paris nüshasına ait farkları da neşirde kullanmamıştır.

Eserin yayınlanmasının üzerinden dokuz on yıl gibi uzun bir süre geçmesine rağmen Türkiye'de henüz bir tenkidi yapılmamıştır. Kitabın yayınlandığı günlerde Hocam Osman F. Sertkaya'nın kitap üzerinde bazı düzeltmeler yaptığını görmüştüm, fakat bugüne kadar eser hakkında herhangi bir yazı yayınlamamıştır* .

* Bu yazıyı Türk Dil Kurumu'na teslim ettikten sonra basılan *TDAY-Belleten 1991* (Ankara 1994)'de Doç. Dr. Süleyman Tülücü tarafından *Nehcü'l-ferâdîs*'in bu yayını tenkit eden bir yazı yayımlandı. Benim çalışmamda Tülücü'nün eser üzerinde yaptığı düzeltmeler yer almamıştır.

Bu çalışmamda, Eckmann'ın yayınladığı tıpkıbasım ile çevriyazı metnini karşılaştırdım. Tespitlerimi şöyle sıralayabilirim:

1) Yenicami nüshasında var olan bazı kelimeler atlanmıştır.

2) Bu nüshada olmadığı halde, sonradan ilave edilmiş kelimeler vardır. Bunlar, bazen cümledeki anlamı tamamlamak için eklenmiştir. Bu ilavelerin bazıları köşeli parantez içinde verilerek dışarıdan alındığı gösterildiği halde bir kısmı gösterilmemiştir. Bu çalışmada gösterilmeyen kelimelere de yer verdik.

3) Bazı kelimeler yanlış okunmuştur.

4) Bazı kelimelerdeki ekler orijinal nüshadan farklı okunmuştur. Cümledeki anlamı tamamlamak için farklı okunan yüzlerce kelimedenden sadece 86 tanesi dipnotlarda gösterilmiştir. Burada, dipnotlarda gösterilmeyen düzeltmeleri de aldık.

5) Bazı kelimelerde dizgiden kaynaklanan yanlışlıklar vardır. Çalışmamızda onları da düzelttik.

6) Bazı kelimelerde transkripsiyon işaretleri eksik veya yanlış konmuştur. Bunları ayrı bir başlık altında topladık.

7) Satır numaraları bazen doğru yerde kullanılmamıştır. Bunları da ayrı bir başlık altında düzelttik.

8) Bazen, sayfa veya satır sonlarındaki kelime bir sonraki sayfa veya satırın başında tekrar edilmiştir. Bu kelimeler satır içinde yer aldıkları için dipnotlarda gösterilmeliydi. Bunları da ayrı bir başlık altında gösterdik.

9) Kısaltılması gerektiği halde kısaltılmayan bazı ibareler vardır. Bunları da düzelterek verdik.

Dokuz ayrı grupta topladığımız düzeltmelerden metnin yapısını doğrudan ilgilendirdiği için 1-5 numaradakileri "Metindeki düzeltmeler" başlığı altında; sadece şekille ilgili olan 6-9 numaradakileri ise ayrı başlıklar altında vermeyi uygun bulduk. Yazımızdaki en soldaki rakamlar Yenicami nüshasının sayfa, sonrakiler ise o sayfanın satır numarasını göstermektedir. Aynı sayfada birden fazla düzeltme yapılmışsa yalnız ilk örnekteki sayfa numarası verilmiştir. Gönderme işaretinin solundaki kelimeler yayınlanmış kitaba, sağındaki kelimeler ise tıpkıbasıma aittir. Düzeltilen kelimeler italik dizilmiştir.

Metindeki düzeltmeler:

2/12 tegme bir *bābni* > tegme bir *bābtu*

3/19 *Ta'rif* atlıg kitābında > *Ta'arrif* atlıg kitābında (eğer doğrusu *Ta'rif* ise dipnotta gösterilmeliydi)

15 qarşu *baqmaqni* > qarşu *baqmaqını*

15 Peygāambarımız > *Peygāambarımız*

15 habar *bəri* > habar *bəriir*

16 *manğa* > *miŋe* (metinde böyle harekelenmiş, dipnotta gösterilmeliydi)

4/8 mundağ *aytuŋız* kim > mundağ *aytuŋ* kim

11 ayınıŋ on ékinç duşenbe > ayınıŋ on ékinç *kün* duşenbe

5/8 yetinç kün cum'a tüninde > yetinç *tün* cum'a tüninde

15 qullardın avval > *taqı* qullardın avval

6/7 *köndürgen* Taŋrı > *köndürürgen* Taŋrı (doğru imla *köndürgen* olmalı, bu kelime dipnotta gösterilmeliydi)

10 taqı Hābibe hatun > taqı *Umm-i* Hābibe hatun

11 taqı *éki* quması > taqı *ékki* quması

14 qırq yaşında vaḥiy keldi > qırq yaşında *Peygāambarqa* vaḥiy keldi

16 on *sekiz* kün > on *sekkiz* kün

7/17 ékinç *qata meni* tuttu > ékinç *qatası* tuttu

8/3 nāzil āyat tēp ayturlar > nāzil *bolğan* āyat tep *turur* ayturlar

14 *éki* közi > *ékki* közi

15 *oqıyur* tēdi > *oquyur* tēdi

10/1 *qorquta* başladı > qorqutu başladı

8 *šenā* aytıŋlar! > *šenā* aytıŋlar *tēp*

11/9 atlıg yerdin > atlıg *qabīle* yerdin

10 börüdin qorqğay. Ey > börüdin qorqğay. *Velīkin ey*

12/1 bir *münğüşde* (bu kelime *münğüş* ~ *munğuş* olarak ikili okunmuştur. Birisi tercih edilmeliydi. Bk. *munğuşqa* 135/17).

10 Baqar, cümle necis bolmış > Baqar, *tonı* cümle necis bolmış

15 Uğud *toquşında* > Uğud *toquşında*

13/2 hēç qarğamas erdi, *meger* > hēç qarğamas erdi

14/14 *Ruqayya* atlığ > *Ruqıyya* atlığ

15/1 İslām üçün erdi > İslām *qağğusı* üçün erdi

13 Hāq tvt uyqu bérđi > Hāq tvt *cümlesinge* uyqu bérđi

17/5 üçün [-mü] munça > üçün [-mü] *bu* munça

7 êkki êlgi birle > êkki êlgi birle *kim*

9 ol *hatunı* > ol *hatunni*

16 ot *yanmaqqa* > ot *yanmaqğa*

18/2 *arqañğğa* keltürgil! > *arqasınğa* keltürgil!

19/9 ol şayh Necdī > ol şayh Necdī *kim* (cümlede gereksiz, fakat dipnotta gösterilmeliydi)

21/5 qaşđ qıldı > qaşđ qıldı *taqı*

23/8 uzun taqı ermez, kūsā taqı ermez. Qatıg yürügen taqı ermez > uzun taqı ermez, qatıg yürügen taqı ermez, kūsā taqı ermez (bu cümlelerin düzeltildiği dipnotta gösterilmeliydi)

24/14 cum‘a namāzı *qılmaq* üçün > cum‘a namāzı *oqımaq* üçün

25/14 êlgini tutar taqı > êlgini tutar *érđi* taqı

26/13 *bunlar* aytur > *bular* aytur

28/12 āheste aygıl > āheste aygıl, *önğin*

29/15 *cümleke* bu > *cümleqa* bu

17 *küweçte* bir > *küweçde* bir

30/10 bu ne nūrlar kim > bu ne nūrlar *turur* kim

31/11 icābat *qılmadı* ol > icābat *qılmadın* ol

32/4 helāk *bolğay erdi* > helāk *qılğay erdim*

33/2 Nişe silāhlarınğızni < *Sizler nişe silāhlarınğızni*

2 yarıq *yaşıqlarını* > yarıq *yışıqlarını* (dipnotta gösterilmeliydi)

34/14 dīniñg *haqlıqını* > dīniñg *haqlıqınğni*

35/8 haq işinğ > haq *iş işinğ*

36/8 benim elimde > benim *elgimde*

38/11 Cūdī tağıdın > Ceddī tağıdın (dipnotta gösterilmeliydi)

39/16 boğuzlağalınğ tédiler > boğuzlağalınğ *qayıtalinğ* tédiler

40/7 *isti'dādımı* > *isti'dātımız* (dipnotta gösterilmeliydi)

14 *Hudeybiyye* atlıg yerke > *Huzeyfe* atlıg yerke (dipnotta gösterilmeliydi)

44/1 suw tiledi erse, *keldürdiler. Yana* > suw tiledi erse (sonradan ilave edilen iki kelime köşeli paranteze alınmalıydı)

7 neteg turur? *tédi* erse > neteg turur? *tédiler* erse

16 Abū Hanīfe aytur *razhu* > Abū Hanīfe aytur *rahmi*

16 Bu söz > Bu *sözni* (dipnotta gösterilmeliydi)

45/10-11 'Ömer (11) 'as > 'Ömer (11) *razhu*

46/3 Bitigil *Bismillāhi'r-Raḥmāni'r-Raḥīm!* > Bitigil *Bismillāhi'r-Raḥmāni'r-Raḥīmni.*

5 aydı: Tañgrınñg > aydı: *Bitigil Tañgrınñg*

47/13 Peyğambar 'as olturğan > *keçip* Peyğambar 'as olturğan

49/8 hürmet *qılğul!* > hürmet *qılınğ!*

12 *yarağı* yoq > *yarağı* yoq (dipnotta gösterilmeliydi)

15 andın [sonġ] > andın (kitapta birçok yerde böyle bir ilave yapılmıştır. Kanaatimce bu ilaveye gerek yoktur. *andın* kelimesi "ondan sonra" anlamını da ihtiva etmektedir).

50/13 'as'dın: peygâmbar > 'as'dın *kim* peygâmbar

51/14 sırlarınġıznı > sırlarınġıznı *bilür*.

52/5 *bildürdi* erse, *anlar* inġen hacâlatta *boldılar* > *bildürmedi* erse *anġar* inġen hacâlatta *boldı*

11 Anas ibnü Mâlik > Anas ibnü Mâlik *razhu*

53/1 *tédim erse* > *tédim*

1 bu kège Cebre'îl > Bu keçe *manġa* Cebre'îl

16 Andın *sonġ* > Andın

54/8 ol taqı *selâm* qaytardı > ol taqı *cevâb* qaytardı

55/1 *Andım* sonġ > *Andın* sonġ

6 Andın aştuq > Andın *sonġ* aştuq

58/3 qurbân menġizlig > qurbân menġizlig *turur*

4 *âhiratda* > *âhiratta*

59/1 bu taqı üküş turur > bu taqı üküş turur, *Haq te'âlâ kerîm turur*

60/12-13 'âlamınġa teferrüc qılsa, ötrü kök 'âlamınġa aşurdı, (13) ferîştelerni körgüzdi. Taqı Peyġambarqa qurbat öz 'azamatı taqı qudratını, uçtmaġnı taqı tamuġnı körgüzse, ol cihetdin maqâmı > 'âlamınġa teferrüc qılsa öz 'azamatı taqı qudratını, uçtmaġnı taqı tamuġnı körgüzse, ol cihetdin ötrü kök 'âlamınġa aşurdı, (13) ferîştelerni körgüzdi taqı Peyġambarqa qurbat maqâmı (Bu iki satırda cümleler yer deġiştirmiş)

13 kim ténür > kim ténür *ol*

61/1 *uçtmaġqa* kirse [bolur] > *uçtmaġ qapsandı* kirse

4 tena'um qılmış > tena'um *âmâde* qılmış

13 *kördi* erse > *kördiler* erse

16 Yā Cebre'il > Yā Cebre'īl, *barğıl*

62/1 kim kimerse > kim *hēç* kimerse

1 *farīza boldı* > *farīza qıldı*

10 Kevşer *havzını* > Kevşer *havzi*

63/1 namāz qılğıl > *taqı* namāz qılğıl

2 *āhiratta* > *āhiratda*

4 benim *atımı* > benim *atımni*

16 Andın *sonğ* > Andın

67/15 şevābı *ermez* > şevābı *ermes*

68/3 ve eger *yunar* > ve eger *yunsa*

17 *havfindın* 'āsī > *havfıdın* 'āsī

69/1 Haq te'ālā *hazratında* > Haq te'ālā *hazratında yoq*

7 'Abdu Yalīl > 'Abdu Yalīd

13 *qılıç[lar]nıñ qınlarını* > *qılıçnıñ qınlarıñızni*

70/6 *tép aydı* erse > *tép aydılar* erse

71/6 erkeke tegi *uğımağıl* > erkeke tegi *sen uğımağıl*

7 *tédi* erse > *tédiler* erse

14 *halāyıqni* uruşqa > *halāyıqqa* uruşqa

72/7 'Ali *bar erdi taqı* > 'Ali *taqı*

13 *sıgıñumuz* turur-sen > *sıgıñumuz* turur-sen

73/5 az *érđi* > az *ér*

16 *inğen* > *inğen inğen*

16 *yıgılu* başladılar > *yığlayu* başladılar

74/3 topraq *toldı* > topraq *toldurđı*

5 *habar bérü* > *habar bérür*

11 kelip turur > kelip turur *erdi*

17 Həq te'ālā *qullarınıŋ* > Həq te'ālā *qullarınıŋ*

75/5 taqı *Təyifqa* bir > taqı *Təyifni* bir

76/10 yolğa > yolğa *kirseler taqı enşārīlar bir yolğa*

78/6 *əlgindeki* yüzükni > *əlgideki* yüzükni

80/2 kündin *künke* > kündin *kündin*

81/16 Andın *songra* > Andın *song*

82/9 ta'acciüb qıldılar > ta'acciübler qıldılar

83/9 mağfiretini > mağfiretini *taqı*

84/12 Peygāmbar 'as'nunŋ barur > Peygāmbar 'as'nunŋ *āhiratqa* barur

86/1 Bedr *toquşındın* > Bedr *toquşındın*

89/11 andın sonŋ önŋin > andın sonŋ *destür bolğay önŋin*

12-13 *qad-* (13) *-ğusındın* > *qad-* (13) *-ğusındın*

90/2 Peygāmbar 'as > *anıŋ misvākına* Peygāmbar 'as

10 yatgurdılar > yatgurdılar *taqı cümle şahābalar yığlaşu başladılar*

11 [Aḥşam] qaraŋqu boldı > qaraŋqu boldı (ilave edilen *Aḥşam* kelimesine gerek yok)

91/3 aytur erdi *kim* > aytur erdi

6 tep yığlasa > *ey şefqatliğ Peygāmbar* tep yığlasa

92/1 aydı: Maŋga > aydı *kim*: Maŋga

14 taqı *çıqtılar* > taqı *çıqtı*

94/2 *imāmatlıq* > *imāmatlıqğa*

4 Mekkedin *çıqmuşqa* > Mekkedin *çıqmuşda*

4 ḥabar *bërü* > ḥabar *bërür*

6 benim *ümmetim* > benim *ümmetimniŋ*

7 tanuq *bolunġuz* > tanuq *bolunġ*

10 *halāyiqqa* sezā turur > *hilāfatqa* sezā turur

95/10 *men* bu > *manġa* bu (dipnotta gösterilmeliydi)

17 'ibādat *qılmaqı* > 'ibādat *qılmaqını*

96/6 butlarınġ yüzlerine, *başlarına* > butlarınġ yüzlerini, *başlarını*

98/7 *alur* kim > *alurlar* kim

17 Ne aydı? > Ne aydı *ol?*

99/2 Bu *sözler* > Bu *söz*

5 Tanġrı te'ālā *hazratında* > Tanġrı te'ālā *hazratına*

100/1 Men def' qıldım > Men *anı* def' qıldım

7 saġa ol > manġa ol (dipnotta gösterilmeliydi)

11 Bekr razhu > *Abū* Bekr razhu

101/13 *cemālinġa* baqtılar > *cemālını* baqtılar

102/11 siz üküş yıġladınġız > siz *tüşünġüzde* üküş yıġladınġız

16 Tanġrı te'ālādın > *ol* Tanġrı te'ālādın

17 'Ömer *ëkkisi seniġ* > 'Ömer *seniġ ëkkisi*

103/1 uçmaġda *taqı tēp* aydılar > uçmaġda *tep taqı* aydılar

104/5 cān bērdi > cān bērdi *innā lillāhi va innā ilāyhi rāci'ün*

8 üküş *yıġladı* > üküş *yıġlaştılar*

13 kerāmātı [*cümleke*] ma'lüm boldı > kerāmātı *cümle* ma'lüm boldı

107/5 *nāresīdeler* > *nāresīdelerim*

108/1 andın baralınġ > andın *sonġ* baralınġ

3 'Ömer razhu za'īfaqa > 'Ömer razhu *ol* za'īfaqa

109/3 yolınġa taqı > yolınġa *yā* taqı

9-10 öksüz- (10) -lerke *üleştürdi* > öksüz- (10) -lerke *üleşti*

10 künleri *keldi erdi* > künleri *erdi keldi*

110/5 *Ḥabbāb raḏhuma* > *Ḥabbāb raḏhum*

10 *Mekkeniṅ* bégleringe > *Mekkelig* bégleringe

111/8 *cümlesi çerigke* bardılar > *cümle çerig* bardılar

8 *Bir yıl* > *Bir yılını*

8 *Hişarı* > *Hişār*

112/4 kim 'Acem > kim *çerig* 'Acem

13 *turur erdi, tédiler. Andın sonṅ* > *turur erdi*

115/7 *cümlesini öltürelinṅ* > *fermānlanṅ*, *cümlesini öltürelinṅ*

11 *nāzil bolur* > *nāzil bolup*

14 *ümmetlerimdin kim* > *ümmetimdin kim kim*

116/9 *Fir'avnnunṅ qavminunṅ* > *Fir'avnnunṅ taqı qavminunṅ*

117/5 *turur. Burunqı* > *turur taqı*

13 *emgegür-men* > *emgenür-men*

118/1 *erdi: Men saṅga* > *erdi kim men saṅga*

9 *yıgılışıp* > *yıgılışıp keltürdiler*

122/2 *söz söylesenṅ* > *söz sözlesenṅ*

15 'Osmān *hilāfatını* > 'Osmān *taqı hilāfatını*

17 *Niṣābu'l-aḥbār* > *Niṣābu'l-aḥbār*

123/2 *Ma'nisi ol* > *Bu ḥadiṣ ma'nisi ol*

9 'Osmānṅa > 'Osmānqa

124/8 *çıqmanṅ* > *çıqmanṅ kim*

9 *aydılar* > *aydılar bu*

11 *isti'dādaları yoq* > *isti'dādaları tamām yoq*

125/5 *bir biri > biri biri*

13 *Peygāmbarga > Peygāambarqa*

128/9 *yüzüm suyin > yüzüm suwin*

130/17 *yārānlarnı > bu yārānlarnı*

131/6 *aymış men > aymış vallāh men*

16 *rahmetlig Ten̄grike > rahmetlig kerīm Ten̄grike*

133/4 *Mışır halqı > Bu Mışır halqı*

134/4 *men ol bitigni > men bu bitigni*

135/1 *ol kün > ol kün kim*

7 *tédi. Andağ > tédi taqı andağ*

14 *üzeringe tüşti > üzesinge tüşti*

14-15 *Beytü (15)'l-Maqdisde > Beytü (15)'l-Muqaddisde* (dipnotta gösterilmeliydi)

136/12 *ëlgi tirsekidin > êkki ëlgi tirsekidin*

137/7 *TÖRTİNÇ FAŞL > TÖRTİNÇİ FAŞL*

7 *fazâyili beyānı > fazâyilining beyānı*

141/3 *Haq te'ālā rizāsı > Haq rizāsı*

11 *bêrsen̄giz > yédürsen̄giz*

12 *bêrsün > yétürsin*

15 *etmeklerni > etmeklerini*

142/5 *ta'āmıdın yandursun > ta'āmıdın yédürsin*

143/4 *'as'nun̄g > 'as'nin̄g*

17 *öz elimizke > öz ëlgimizke*

144/2 *içinge taqı > içinge kirdi taqı*

4 *Andın son̄g > Andın*

4 acma 'īna > acma'īna

149/11 *qıldı* erse > *qıldılar* erse

15 qatında 'ammi > qatında 'ammısı

16 on sekkiz *yaşta* erdim > on sekkiz *yaşar* erdim

17 quvvatını qılurlar > quvvatını *tecribe* qılurlar

151/6 *şehīd boldu* > *şehīd boldı*

8 *ıda bërmiş* > *ıdmuş*

8 *Anğar* elçi > *Anğa* elçi

152/10 erse, İbnü > erse, *bu* İbnü

153/11 taqı *qılıçını* > taqı *qılıçını*

154/3 *yüz gamdın* ölür bolsam > *bu zahmdın* ölür bolsam

15 *ewke kirdiler* > *ewke kigürdiler*

155/4 kim bu *yere* > kim bu *yer*

4-5 *Nüh* peygāambar- (5) -nıng 'as > *Nüh* peygāambar- (5) -nıng 'ahimās

156/14 Abū'l-ı 'Ālā Ōşī *razhu* > Abū'l-'Alā-ı Ūşī *rahmi*

160/5 sen [*manğa*] > sen *manğa*

6 *kimserse* > *kimerse*

17 birle *çewrülür* > birle *özi çewrülür*

161/2 *özi çewrülür* > *özi çevrülü turur*

14 tilke *kedi* > tilke *keldi*

162/3, 4 'Arābī > A'rābī

5, 6, 15, 17, 17 'Arābīqa > A'rābīqa

163/2 ne *bolsun?* > ne *bolur?*

4 qatımda > qatımda *hēç*

5 'Arābīqa > A'rābīqa

8 ö[gü]geyin > ögeyin (ögi- fiili "öğütmek" anlamını da taşımaktadır.
Msl. Fāṭima... kilim keymiş taqı tegirmen ögiyür (164-8).

16 'Arābīni > A'rābīni

17 'Arābī > A'rābī

164/6 musulmān boldı > musulmān boldılar

165/16 Peygāambar > Yana Peygāambar

167/10 Muṣṭafā 'ayālı > Muṣṭafāniṅ 'ayālı

12 tururlar, aydılar > tururlar, Āsmāğa aydılar

170/1 Anlariniṅ > Anlarniṅ

9 men sözümnı > men bu sözümnı

14 seyyidesi turur > seyyidesi taqı bëgi turur

171/10 olturğuzdı taqı > olturdı taqı (dipnotta gösterilmeliydi)

174/12 Men anṅar > Men anṅa

175/1 ol şartımnı > ol üç şartımnı

5 bu üç şartı > bu üç şartı

10 Andın sonṅ > Andın

176/17 tēdi erse > tēdi

177/1 Hasan raḫhu > Hüseyn raḫhu

178/4 Andın sonṅ > Andın

13 Fāṭima raḫhu > Fāṭima raḫhā

179/1 tēdim erse, aydı > tēdim erse, manṅa aydı

281/11 bardı taqı > bardılar taqı

184/10 oq aḡuluḡ erdi > oq aḡuluḡ oq erdi

185/2 Yā 'Abbās > Yā İbni 'Abbās

186/2 aḥkām-ı şerī'atnı > aḥkām-ı şerī'atını

9-10 beytü (10)'l-mālnı > beyte (10)'l-mālnı

11 tēdi erse, Abū > tēdi, Abū

187/12 Runeydī... Vātilanī > Runeydīni... Vātilanı

189/15 un tükendi > un tükenmiş

192/3 taqı yamanraq bolğay, tēp qorquğ birle [oyğandım] > taqı oyandım
yamanraq bolğay tēp qorquğ birle

194/6-7 ileginde (7) qoydı. Andın > ileginde bözini (7) qoydı taqı andın

195/8 beytü'l-māl > beyte'l-māl

197/7 qaytmış > qayıtmış

198/8 Biliñg, āgāh bolunğ > Bilgil, āgāh bolğul

10, 14 raḥmi > raḥmetu'l-lāh

11 İmām Ğazālī > İmām-ı Ğazālī

17 'azābıdın > 'azābıdın hem

201/1 kim barsa > kim bar

9 İmām Şāfi'ī > İmām Nahfī (dipnotta gösterilmeliydi)

9 Bu āyat [ol] turur > Biri bu āyat turur

202/12 men yaqın > men taqı yaqın

204/9 tēdi erse > [tēdi] erse

205/12 taqı çıqtılar > taqı çıqtı

16 ḥalāyıqlqar > ḥalāyıqlar

206/7 tēdi erse > tēdiler erse

11 qata dünyā > qata bu dünyā

15 Peyğāmbarnunğ > Peyğāmbarlarnunğ

207/13 raḥmi > raḥmetu'l-lāh

14 Mehdî > *Emire'l-mu'minîn* Mehdî

208/1 *qıldı* erse > *qıldılar* erse

5 pāklarnı tutar > pāklarnı *içinde* tutar

209/16 taqı *bir* taht > taqı *bu* taht

213/12 çıktılar. Baru > çıktılar *taqı* baru

214/13 tegdiler. Bukün > tegdiler *kim* bukün

215/10 benim könglekimni > benim *bu* könglekimni

216/1 *İbrāhīm* peygāambar > *İsmā'īl* peygāambar

218/5 qubba içinde > *ol* qubba içinde

219/9 Ma'nisi ol > *Bu hadīs* ma'nisi ol

223/15 *boldum* > *boldım*

224/2 tēdi erse > tēdi erse *ol*

229/9 *teprenmeki* > *teprenmek*

13 *yıraq* ermez > *ıraq* ermez

230/14 tēp aydı > tēp aydı *va*

235/14 *tikilmiş* > *tikmiş*

236/1 *Aytgıl*, tēdi > *Aygıl*, tēdi

2 *aytsanğız* > *aysanğız*

5 *eşittinğüz-mü* > *eşittinğiz-mü*

9 bolsa, *Haq* > bolsa *taqı* *Haq*

14 *oyağlıg* > *oyağlıq*

16 *çıqarup* > *çıqarıp*

237/17 *üzeringe* > *üzesinge*

239/16 *keltürdüler* > *keltürdiler*

17 Andın sonğ > Andın sonğ *yā*

241/7 kim bu > kim bu *kün*

17 neçeke tegi > neçeke tegi *kim*

242/5 *olturmuş-siz* > *olturmuş-siz*

6 *qılğanıñız* > *qılğanıñız* (dipnotta gösterilmeliydi)

8 *tegürü* > *tegrü*

243/4 *amānati* > *amānatı*

10 *Yā Emīre'l-mu'minīn* > *Yā Emīre'l-müslimīn*

244/14 fikr *qılur* > fikr *qılıp*

17 ol işni > *eger* ol işni

245/12 *namāzımı* > *namāzımni*

246/4 *hükmi qat'* > *hükmi qat'*

6 *Bu* *hatqa* > *Bir* *hatqa*

13 *sizniñ* > *siziñ*

247/4 bês yüz araba *tersi* > bês yüz araba *tersni*

248/1 benim *hazratında* > benim *hazratımğa*

8 *İmām Gazālīqa* > *İmām-ı Gazālīqa*

10 *temişinde* > *temişinğde*

10 *Haqqa* > *Haqğa*

16 *Haq hazratında* > *Haq te'ālā hazratında*

250/9 *tahta* > *tahta tahta*

253/11 *anğdurmadıñız* > *anğdurmadıñ*

15 *ağırsaq* > *ağırlasaq*

254/15 *āşikāra* qılmaq > *āşkāra* qılmaq

17 *darahıtnıñ butaqını* > *darahıtnıñ bir butaqını*

255/15 *qayu biriniñ kim ekki hatunı bar* > *qayu biriniñ ekki hatunı kim bar*

- 256/7 taqı éwlerini > taqı éwlerini
- 257/5 yémek bolur > yések bolur
- 16 élgindeki > élginġdeki
- 258/3 qılmaq bolur-mu? > qılmaq bolur-mu?
- 259/5 aydı: Ey > aydı kim: Ey
- 5-6 rizāsı (16) üçün > rizāsı (6) üçün
- 9 ögreteyin > ögreteyin. Eger
- 260/12 ol cihettin > ol cihetdin
- 15 bir kün > birer kün
- 261/7 taqı Peyġambar > taqı Dāvud peyġambar
- 262/3 oġul qız bolsa > oġul qız bolmasa
- 3 Haq tvt > Haq tvt ol
- 7 teşvīşsiz > teşvīşsiz, meşġalesiz
- 9 Haq te ‘ālā birle > Haq birle
- 17 Élgindeki > Élginġdeki
- 263/7 yüz ewürür bolsa > yüz ewrür bolsa
- 8 yüzünge > yüzünge
- 15 fesāddın yığılma > fesāddın yıġılma
- 16 benim üçün > mening üçün
- 264/2 bolsa, tvt > bolsa, Haq tvt
- 265/5 ol bozulmuş > ol bozulmuş
- 8 Tārīqat édileri > Tārīqat édiler[i]
- 16 açlıqdan > açlıqdın
- 266/1 taqı kēçe tenavul qılma > taqı kēçe ta ‘ām tenāvul qılma
- 16 terk qılmaqdan > terk qılmaqım

- 16 *ṭā‘at qılmaqdın > ṭā‘at qılmaqımdın*
- 267/4 *pēşeniṅ ālatı > pēşe ālatı*
- 15 *açmışı bolsa > açmışı bolmasa*
- 268/11 *İbni'l-‘İrābī > İbni'l-A‘rābī*
- 11 *qapuğları > qapuğlarını*
- 14 *Aydım > Men aydım*
- 269/5 *tegi neerse > tegi hēç neerse*
- 16 *ṭavāf qılsa > ṭavāf qılsa, hec qılsa*
- 17 *dīvānındın > dīvānıdın*
- 17 *sanınça yamanlıqını > sanınça yetmiş yamanlıqını*
- 270/4 *fırqatınğa taḥammul > firāqınğa taḥammul*
- 8 *şavābı ve derecesi > şavāb ve derece*
- 271/2 *bilür-men kim > bilür-men*
- 6 *yā merdüdlardın > yā taqı merdüdlardın*
- 8 *Bunça üküş > Munça üküş*
- 9 *qaytsalar > qayıtsalar*
- 273/1 *Ḥacerü'l-esvedke > bu Ḥacerü'l-esvedke*
- 2 *tegmez hem > taqı tegmez hem*
- 5 *qıldılar. Ḥaq > qıldılar erse Ḥaq*
- 14 *tendürstlük > tendürüstlük*
- 274/17 *ne üçün yığlarsın? > ne üçün yığlar-sen?*
- 275/6 *yüzimni > yüzümni*
- 276/4 *qıldım telbiyeni > qıldım taqı telbiyeni*
- 7 *tëdim. Yana > tëdi. Yana*
- 9 *qılğanıṅ cezāsını > qılğanıṅ hecniṅ cezāsını*

17 Ādam *peygāmbarını* > Ādam *peygāmbarnı*

277/2 qılğaylar, nāḥaq > qılğaylar *taqı* nāḥaq

4 *anlarını* helāk > *anlarını* helāk

9 Cebre'īl keldi, taqı yerke *éndi*. Ey yer > Cebre'īl keldi taqı yerke *aydı*:

Ey yer

278/15 Ve eger 'ibādat > Ve eger *taqı* 'ibādat

17 Qaçan Ḥaq > Qaçan *kim* Ḥaq

280/16 Bu cān *sizdin* çıqğay > Bu cān *sendin* çıqğay

282/9 Ol *cihettin* > Ol *cihetdin*

14 tevbesini > *taqı* tevbesini

284/2 *könğlüngde* > *könğülüngde*

11 *munları* alsa > *munlarını* alsa

285/1 *tése*, gāzab > *baqsa*, gāzab

1 oğul *qızqa* > oğul *qızğa*

12 qanatını *aşaq* qılır > qanatını [*aşaq*] qılır

17 *élgine* 'aşāsını > *élginge* 'aşāsı[nı]

286/6 Men mundın > Men *mālını* mundın

288/7 Ol *vaqt* > Ol *vaqta*

289/4 bolsa, *men taqı* > bolsa *taqı men*

290/7 şavābıqa *yetmes* > şavābıqa *yetmez*

9 hēç neerse *oza manğa* bāqı > hēç neerse *üzemge* bāqı

291/4 şavāb bar *mu* munlarğa > şavāb bar munlarğa

11 biz *anlarğa* > biz *anlarqa*

293/6 taş yana teprendi > taş yana *bir qata* teprendi

295/2 qıldım, tamarlarımğa > qıldım, *eger* tamarlarımğa

7 *birine* satğastı > *biringe* satğastı

- 8 boldı erse, eftar > boldı erse, *bu pārsā eftar*
- 296/4 Üküş tecrîbe > *Men* üküş tecrîbe
- 4 *şehr* içindeki > *şher* içindeki
- 12 *çısam* taqı > *çıqsam* taqı
- 15 tēdim *erse* > tēdim *erdi*
- 297/3 tēdi erse > tēdi erse *ol*
- 17 bāzārlarda > bāzārda
- 298/14 bolmasalar, men > bolmasalar *taqı* men
- 299/1 *fāsîd* bolur > *fāsînd* bolur (dipnotta gösterilmeliydi)
- 6 *yawuqmış* erdi > *yawumış* erdi
- 6 'iyādatınğa > 'ayādatınğa
- 300/1 *şavābı* hāşıl > *şavābını* hāşıl
- 301/2 qorqutğıl, nefsleri > qorqutğıl *kim* nefsleri
- 4 *neerse* yoq erdi > *neersesi* yoq erdi
- 9 bilür-mü-sen seni > bilür-mü-sen *men* seni
- 11 'uqūbat *qılurlar* > 'uqūbat *qılurlar*
- 302/17 'acīb ğarīb > 'acīb *ve* ğarīb
- 303/7 *ayıtsın* > *ayıtsun*
- 9 ehliniñ za'ifraqı > ehliniñ 'amelleriniñ za'ifraqı
- 304/9 öziñni > öziñni
- 305/6 *zinādan* > *zinādın*
- 306/10 *yamanlıq* > *yamanlıqı*
- 307/4 yaqasıñğa *çıqdı* > yaqasıñğa *çıqtı*
- 5 hālīfanuñg > hālīfanıñg
- 308/13 sewgüçiler *tururlar* > sewgüçiler *turur*

309/15 altun çanaq > *bu* altun çanaq

310/10 çengim yoq > çenġgim yoq (dipnotta gösterilmeliydi)

11 buyurdılar kimerse > buyurdılar *bir* kimerse

11 çengini > çenġgini (dipnotta gösterilmeliydi)

311/15 eđgölük birle > eđgölük *qılmaq* birle

17 bérür kim > bérür, *bolğay* kim

312/5 anlarqa > *anlarğa*

8 ġuddalarını > *ğuddalarını*

13 fazāliyiniġ > *fazāyiliniġ*

313/8 Taqı tünle > Taqı *bu* tünle

13 *secdelerde* > *seherlerde*

15 imām şaflarını > imām *birle* şaflarını

17 kâfirler birle uruşmaq üçün şaf tartısalır (burada dipnotta "Belki *şaf tutsalar* yerine çekimleme yanlış" diye belirtilmiş. *şaf tart-* "saf çekmek, saf tutmak" anlamında ve yerinde kullanılmıştır).

314/2 tünde qopup > *tünle* qopup

315/4 yarusı kēçe > yarusı *kēçse*

8 ġasratum > ġasratım

316/14 *Tiriglikini* > *Tiriglikiniġni*

317/5 *Ben* ‘āciz > *Men* ‘āciz

7 meşġül *bolur* > meşġül *turur*

13 Saġa > *Men* saġa

318/6 anıġ üçün kim > anıġ üçün kim *ol*

320/1 nürdın taqı > nürdın taqı *bu*

8 aydı, oyġandım > aydı *taqı* oyġandım

16 Yüzümdeki > *Bu* yüzümdeki

321/11 velīkin miskīn > velīkin *men* miskīn

322/4 erse, hōca > erse *bu* hōca

5 Men seniñg *qatında oturmaz-men* > Men seniñg *qatıñgda turmaz-men*

12 tēp Qaçan > tēp *taqı* qaçan

323/1 erdi: Nefsnünġ > erdi: *Ey* nefsnünġ

12 qulumnuñg dīvānını > qulumnuñg *'amelleriniñg dīvānını*

324/8 her ayna bergey-miz > her ayna *cezā* bergey-miz

11 tēdi erse, Peygāambar > tēdi erse *yana* Peygāambar

17 şabur kim > şabur *bar* kim

325/6 bāqī > bāqī *turur*

326/9 boldı erse > boldı erse *ékki*

10 *ol* ölgen > *bu* ölgen

327/2 aydı: Bār > aydı: *Ey* Bār

9 *peygāambar* mālı > *peygāmbarnıñg* mālı

14 'ibādet *qılmaqı* > 'ibādet *qılmaqını*

329/13 aydı *kim*: Ne > aydı: Ne

332/5 *Sana* neçük > *Sanġa* neçük

333/3 erteke tegi > erte[ke] tegi

12 saġ ađaqıñgı > saġ ağaqını (dipnotta gösterilmeliydi)

334/1 qılıp keldi > qılıp *yana* keldi

3 bu *yerdin kēterdiler* > bu *yerindin kēterdi*

5 tēdi. Qışşanı > tēdi taqı qışşanı

335/2 üç neerse *neerse* > üç neerse

10 benim élgimni > *ol* benim élgimni

14 *sizle* boy > *sizke* boy

336/4 aysa: Yā > aysa kim: Yā

14 *yıǵlışıp* > *yıǵılışıp*

338/17 tēp *aymış* > tēp *aymıŝlar*

339/4 *bizke* > *sizke*

12 *qılıp tururlar* > *qılıp bérürler*

13 *birle öltürmiŝ* > *birle urmıŝ*

340/2 *munācāt qıldı* > *munācāt qıldı taqı*

17 *aydı: Şahrada işlegen* > *aydı: İşlegen*

342/8 *tolturup* > *toldurup*

16 *naşîhatımızın* > *naşîhatımıznı*

344/3 *bitildi, bizlerke* > *bitildi ol bizlerke*

4 *qoptılar* > *qopdılar*

346/1 *Körür-sen* > *Körer-sen*

1 *aḥvālını* > *aḥvālını*

2 *nāḥaq yerde* > *nāḥaq yerde kim*

347/1 *tamuǵ ehliniŋ* ‘azābıdın > *tamuǵ ehli anıŋ* ‘azābıdın

348/13 *cümlesinge téggey* > *cümlesinge yétgey*

350/16 *aydı. Peygāambar* > *aydı. Yana Peygāambar*

351/7 *artıŋa yörigil* > *artıŋa yöriseŋ* yörigil

11 *aytup turur* > *aytıp turur*

352/10 *ol kim erdi* > *ol erdi kim*

353/9 *aytmaǵıl* > *aymaǵıl*

10 *yamaqlıq* > *yamanlıq*

354/1 *bizim bile* > *bizim birle*

1 *Yūsuf* > *Yūsuf taqı*

2 Ey baba, *bu* Yūsufnı > Ey baba, Yūsufnı

12 aqtı, aydı > aqtı *taqı* aydı

355/7 Mèni suwsuz öltürür-siz > Mèni suwsuz-*mu* öltürür-siz

14 *èlgindin* > *èlgidin*

17 bağladı, *taqı* > bağladı

356/10 Cebre'îl turur-men > Cebre'îl *men* turur-men

11 *tuttur-men* > *turur-men. Men*

357/11 Mâlik Zu'ar > Mâlik *İbnü* Zu'ar

358/2 tedi erse, aydılar > tedi erse *anlar* aydılar

359/6 algıl, *tép* oğul *tép* > algıl *taqı* oğul *tép*

17 tarayu *bu* 'ışqı > tarayu 'ışqı

360/7 Yūsufnı > *Men* Yūsufnı

362/1 Eger *bizke* > Eger *sizke*

8 Zeliḥāqa > Zeliḥāğa

363/3 Neerse > *Ne* neerse

5 İbnü'l- 'Abbās > İbnü'l- 'Aş

9 içmedin içgen > içmedin *hamr* içgen

15 *taqı hamr* > *taqı bu hamr*

364/1 *gürında* > *gürındın*

11 *taqı Naşrānī* > *taqı ol Naşrānī*

365/4 bilmedi, aydı > bilmedi, *taqı* aydı

6 boldı maqşüdinga > boldı *taqı* maqşüdinga

366/3 zārılıq *qılu* > zārılıq *qılu*

9, 11 *munqad* > *minqad* (dipnotta gösterilmeliydi)

13 *tilediler* erse > *tiledi* erse

367/8 *tegi dünyāda* > *tegi bu dünyāda*

16 *anġa la'nat* > *anġar la'nat*

368/5 *'ibādatından* > *'ibādatıdın*

6 *'ibādatından* > *'ibādatıdın*

369/2 *taqı rāhiblar* > *taqı bardı, zāhidlar*

9 *ékki yüz on ékki* > *ékki yüz taqı on ékki*

370/1 *zinā qılmaġaymen* > *anı qılmaġay-men*

4 *mana kim* > *manġa kim*

6 *ħamr ewinge* > *ħummār ewinge* (dipnotta gösterilmeliydi)

16 *taqı kāfir* > *taqı bu kāfir*

371/7 *bolmaqını na'İni* > *bolmaqını sewer taqı na'İni*

10 *helāk boldun* > *helāk boldunġ*

372/4 *körünmekini* > *körünmekni*

5 *özünġni* > *özünġni*

10 *destür bermedi* > *destür berdi*

373/2 *miskīn 'āciz* > *miskīn ve 'āciz*

374/2, 7 *tekebbür* > *tekbīr* (4. satırdaki gibi bunlar da dipnotta belirtilmeliydi)

375/1 *qılur-men kim* > *qılur-men téyü kim*

2 *cümlésidin* > *cümlésindin*

4 *seninġ ħazratınġdın* > *seninġ ħazratındın* (dipnotta gösterilmeliydi)

9 *Saqaṭī* > *Serrī Saqaṭī*

376/5 *aysanġ kim* > *aysa kim* (dipnotta gösterilmeliydi)

12 *çürigenini* > *çürügenini*

13 *şehādatını* > *şehādatnı*

- 377/2 *men sizniŋ > men sizinŋ*
- 6 *tanuqluqniŋizni > tanuqluqunŋizni*
- 12 *beyān qilgil > beyān qilinŋ*
- 15 *kirmez > kirmezler*
- 379/2 *tekebbür > tekebbüri*
- 7 *kêçe qatınqa > kêçe qatında*
- 381/3 *Avval ol > Avvalı ol*
- 382/1 *Peygāambar > Yana Peygāambar*
- 383/7 *kim: Kerey > kim bu Kerey*
- 12 *taqı kimerse > taqı bir kimerse*
- 384/10 *ğiybat qılmaŋ > ğaybat qılmaŋ*
- 10 *etini > anıŋ etini*
- 11 *etini yigrenür-siz > etini yémekni yigrenür-siz*
- 11 *ğiybat qılmaqni > ğaybat qılmaqni*
- 386/1 *ançağa tegi > ançaqa tegi*
- 12 *bar ‘aybni > bar ‘aybını*
- 13 *taqı yoqını > taqı yoqni*
- 14 *erse, aydım > erse, men aydım*
- 16 *men ağızımdın > men taqı ağızımdın*
- 387/1 *tép. Peygāambar > tép. Maŋga Peygāambar*
- 7 *ğiybat bolmaz > ğaybat bolmaz*
- 388/9 *taqı: Biri > taqı zinhār biri*
- 11 *Cümle şahābalar > Cümle şahāba*
- 389/13 *ölmüş itni > ölmüş itni*
- 390/15 *artuqlarıdın > artuqlarındın*

15 kim dünyānıᅡ > kim *eger* dünyānıᅡ

392/10 tesbīᅡ ᅡavābınıᅡ dīvānında > tesbīᅡ *ᅡavābı anıᅡ* dīvānında

393/7 *qapuᅡındın* > *qapuᅡıdın*

11 ᅡayma *közindi* > ᅡayma *köründi*

14 başını *sıqadı* > başını *sıyqadı*

14 *munᅡar* > *munᅡa*

394/1-2 tvt *tebāraka* (2) ve *te'ālā* > tvt

3 uçmaᅡ *ᅡūrularıdın* > uçmaᅡ *ᅡūrālarıdın*

4 'arᅡ qılᅡaymen > 'arᅡ *binā* qılᅡay-men

396/3 *deryāsıdın* > *deryāsındın*

398/2 *Sana* > *Sanᅡa*

15 bērdiler taᅡı > bērdiler *yā* taᅡı

15 *qıldı* erse > *qıldılar* erse

399/10 *bizi* birinᅡizdin > *biri* birinᅡizdin

400/4 *raᅡhu* > *raᅡhu raᅡhu* (dipnotta gösterilmeliydi)

9 *sözleşür* > *sözleyür*

401/9 'amal içinde > 'amalı içinde

17 kirdi, mēni > kirdi, *taᅡı* mēni

402/4 āᅡir *zamān* > āᅡir *zamāne*

13 ferīᅡteler > *bu* ferīᅡteler

16 'amal içinde > 'amalı içinde

404/6 *riyā* qılmaz > *riyā ve sem'a* qılmaz

405/16 *sema'atdın* > *sem'atdın*

406/5 *bolsa*, ol > *bolsalar*, ol

10 ᅡaᅡ tvt > ᅡaᅡ tvt *ol*

11 *Yā Rebbenā* > *Yā Rebbī*

17 *qıldınġ? Ol* > *qıldınġ? tēp ol*

407/6 *cezānġnı* > *sen cezānġnı*

408/3 *körkitür* > *közkitür*

8 *nēçe tã‘at* > *nēçe üküş tã‘at*

412/8 *bolsa taqı* > *bolsa yā taqı*

14 *sewüşürler* > *sewnüşürler*

413/3 *Ertesi Peyġambar* > *Ertesi yana Peyġambar*

5 *kirdi, salām* > *kirdi taqı salām*

13 *yoqsa mēndin* > *yoq erse mēndin*

414/13 *kecābaġa* > *kecābaqa*

421/1 *aydı kim: Sizke* > *aydı kim: Erte sizke*

422/4 *bitigini* > *bitigni*

424/7 *Atları* > *Ataları*

10 *aldı. Mu‘min* > *aldı. Bu mu‘min*

425/7 *sen mālınġnı* > *sen bu mālınġnı*

426/11 *ol saqınç* > *ol saqınçı*

427/16 *meşāyih* > *meşāyihler*

429/2 *köz açıp yumġınça* > *köz açıp yümġinçe*

430/9 *nefsi birle* > *öz nefsi birle*

431/2 *bir qoy maġa* > *bir qoynu maġa*

3 *kim bu qoynu* > *kim bir qoynu*

433/15 *umınçlıġ* > *üminçlig*

434/11 *bāqī qayġay-sen* > *bāqī qalġay-sen*

435/1 *başladı ekmek için* > *başladı ekin ekmek için*

2 *umınçlıg* > *üiminçlig*

4 yattı erse, 'Īsā > yattı erse *yana* 'Īsā

438/2 Fāṭima *razhā aydı* > Fāṭima *aydı razhā*

13 Peygāambar > Peygāambar 'as

439/5 peygāambar anıng > peygāambar *hēç* anıng

440/4 *vuzarālar* > *vezīrleri*

441/2 bēgler *ve* vezīrlar > bēgler, vezīrlar

442/13 *çaqırışı* > *çaqırışu*

443/11 raḥmatıng *içinde* > raḥmatıng *içinge*

14 kim *sēni* birediler > kim *sēnni* birediler

444/6 *Qūtu'l-qulūb* > *Quvvatu'l-qulūb qulūb* (dipnotta gösterilmeliydi)

Transkripsiyon hataları:

zāyi' > *zāyi'* (8-10), *şahabā* > *şahāba* (11-3), *qodup* > *qodup* (15-17), *kēçē* > *kēçe* (19-17), *perīşan* > *perīşān* (32-8), 'Abdu'r-Raḥmān > 'Abdu'r-Raḥman (90-2), *teşnī* - (4) -ler > *teşnī'* - (4) -ler (128-3/4), *teşnī'*ler > *teşnī'*ler (128-8), *mazlum* > *mazlūm* (133-2), *muşhafı* > *muşhafı* (136-4), *qatınga* > *qatınga* (138-13), *Emīrū'l-mu'minīn* > *Emīre'l-mu'minīn* (145-15, 145-16, 145-17, 147-2, 147-14, 148-14, 149-2, 149-5, 149-8, 149-12, 151-6, 151-11, 154-1, 154-13, 154-14, 154-16, 155-9, 156-5, 156-10, 174-1, 174-2, 174-3, 174-6, 174-8, 174-9, 175-2, 175-3, 176-1), *mel'un* > *mel'un* (153-12, 154-1), *zaḥm* > *zahm* (154-5, 154-5), *ēwke* > *ewke* (154-15), *qaḍgur-* > *qaḍgur-* (157-15), *İhyā'u'l-ulūm* > *İhyā'u'l-'ulūm* (185-17), *ta'accub* > *ta'accub* (190-6), *Ehyā'u'l-'ulūm* > *Ehyā'u'l-'ulūm* (198-11), *qarḡā-* > *qarḡā-* (219-1), *izhār* > *izhār* (224-13), *hatunung* > *hatunung* (234-13), *bolḡay* > *bolḡay* (235-7), *keng* > *kèng* (236-6), *temürçiler* > *témürçiler* (237-15), *temürni* > *témürni* (237-16), *meşgūl* > *meşgūl* (249-4), *ēdisining* > *ēdisining* (249-4), *eri* > *éri* (253-16), *yedürmek* > *yédürmek* (254-14), *neçeme* > *nèçeme* (255-9), *erni* > *érni* (257-15), *yıdıḡni* > *yıdıḡni* (263-6), *yegü* > *yègü* (266-16), *tenavul* > *tenāvul* (267-1), *pēşening* > *pēşening* (267-4), *tahammul* > *taḥammul* (267-12), *taqri'* > *taqrī'* (267-14), *meşgūl* > *meşgūl* (269-4), *berdim* > *berdim* (270-12), *gażab* > *ḡażab* (285-1), *bergil* > *bèrgil* (293-13), *Davūd* > *Dāvud* (301-2), *bersengiz* > *bèrsengiz* (301-14), *ḡurmat-(14)-lıg* > *ḡürmet-(14)-lig* (306-13/14), *beg* > *bèg* (306-15), *bāg* > *bāḡ* (310-13), *qatınga* > *qatınga* (311-6), *içinge* > *içinge* (311-7),

bering > bëring (312-2), Һatunga > Һatunğa (314-3), ba‘zılarında > ba‘zılarında (317-10), ni‘matlıg > ni‘metlig (324-3), qılğıl > qılğıl (333-6), bargıl > bargıl (334-9), şahrāka > şahrāqa (341-13), elgi > elgi (345-17), tuğurgıl > tuğurgıl (349-2), oğlınga > oğlınga (351-7), qılmaqqa > qılmaqqa (354-8), qutğargıl > qutğargıl (355-15), qırıngınga > qırıngınga (356-1), qutğargay > qutğargay (356-12), quduğ > quduğ (357-11), qoğgıl > qoğgıl (361-5), sähib > şähib (366-7), keltürğil > keltürğil (370-5), adaq > ađaq (374-3), bolgay > bolğay (386-13), Luqman > Luqmān (395-17), tèseng > tèseng (396-2), qoğgıl > qoğgıl (410-12), Һa‘atıng > Һa‘atıng (413-13), eşıtmişte > eşıtmişte (417-16), ma‘nisi > ma‘nisi (418-11).

Satır numaralarındaki kaymalar:

(5) ‘as‘qa > ‘a-(5)-s‘qa (21-4/5), ‘as(12)-qa > ‘a-(12)-s‘qa (52-11/12), aydı kim : (15) Ey > aydı kim: Ey (15) (92-14/15), ilāyhi rāci‘ün (9) > ilāyhi (9) rāci‘ün (122-8/9), tapmadılar. (14) Yanında > tapmadılar. Yanında (14) (133-13/14), ‘as (11) > ‘a- (11) -s (141-10/11), neteg kim (12) > neteg (12) kim (156-11/12), uluğı (17) taqı > uluğı taqı (17) (156-16/17), aydı : (3) Hoş > aydı : Hoş (3) (157-2/3), ‘as (8) > ‘a-(8)-s (157-7/8), ‘as‘nung (10) > ‘as(10)‘nung (157-9/10), erse, (4) bardılar > (4) erse, bardılar (159-3/4), oğlanları-(7)-miz! > oğlan-(7)-larımız! (172-6/7), qıldı, (15) > (15) qıldı (181-14/16), raħmhi (6) > raħm-(6)-hi (186-5/6), bu (2) > (2) bu (189-1/2), raħmhi (11) > raħm-(11)-hi (193-10/11), yığlaştılar (2) > yığlaştı-(2)-lar (197-1/2), نضیع اجر (10) > نضیع (197-9/10), cāmādānnı (5) > cāma-(5)-dānnı (203-4/5), العلماء لم > العلماء (9) (219-8/9), sözi (246-11/12), boldı (2) erse > (2) boldı erse (254-1/2), endāmlarını yazuqdın (11) > endāmlarını (11) yazuqdın (264-10/11), neerseni qılayın (7) > neerseni (7) qılayın (266-6/7), tv (12) > t-(12)-vt (294-11/12), ‘as (6) > ‘a-(6)-s (304-5/6), ‘as (14) > ‘a-(14)-s (314-13/14), yārānlarında > yārān-(6)-larında (316-5/6), eğgölük (5) > eđgü-(5)-lük (326-4/5), ‘as (11) > ‘a-(11)-s (335-10/11), ‘as (9) > ‘a-(9)-s (349-8/9), tiledi erse, (4) > (4) tiledi erse, (369-3/4), Yā Resūlallāhi, (6) > (6) Yā Resūlallāhi (375-5/6), ‘izzetlig (10) > ‘izzet-(10)-lig (379-9/10), kirgenlerdin (4) > kirgen-(4)-lerdin (386-3/4), qanaturlar (7) > qanatur-(7)-lar (386-6/7), (10) sağraqlarını > sağraq-(10)-larını (400-9/10), buyurgay (13) > buyur-(13)-ğay (407-12/13), şavābları-(3)-dın > şavāb-(3)-larıdın (414-2/3), kimerseke (2) > kimer-(2)-seke (420-1/2), boğuzla-(13)-madın > boğuz-(13)-lamadın (428-12/13), boğuzlamadım (17) > boğuzla-(17)-madım (428-16/17), ‘āqılraq (6) > ‘āqıl-(6)-raq (437-5/6), (6) bēhüş > bēhüş (6) (439-5/6).

Sayfa veya satır başlarında tekrar edilen kelimeler:

nidā [39] (1) nidā (38-17/39-1)

Yā Muħammed [59] (1) Yā Muħammed (58-17/59-1)

üze [79] (1) üze (78-17/79-1)

kêçe [104] (1) kêçe (103-17/104-1)
 H̄aq [119] (1) H̄aq (118-17/119-1)
 Ey (17) Ey (154-16/17)
 êkinç [172] (1) êkinç (171-17/172-1)
 tēdi (15) tēdi (186-14/15)
 imām [199] (1) imām (198-17/199-1)
 h̄arām [299] (1) h̄arāmdın (298-17/299-1)
 sorar [343] (1) sorar (342-17/343-1)
 suwqa [359] (1) suwqa (358-17/359-1)
 kimerse [375] (1) kimerse (374-17/375-1)
 iḥtimāl [379] (1) iḥtimāl (378-17/379-1)
 ‘afv [419] (1) ‘afv (418-17/419-1)
 aydı (6) aydı (430-5/6)

Kısaltılmayan ibareler:

127-7 tebāreke va te‘ālāqa > tvt'qa
 131-3 tebārake va te‘ālā > tvt
 141-11 tebāreke ve te‘ālā > tvt
 144-4 rażıya'l-lāhu ‘anhum > rażhum
 159-1/2 tebāraka (2) ve te‘ālāning > t-(2)-vt'ning
 200-8/9 tebāraka (9) ve te‘ālā > t-(9)-vt
 221-13/14 tebāraka (14) ve te‘ālādın > t-(14)-vt'dın

Sonuç: Bu çalışmada tartışmalı kelimeler üzerinde durulmamıştır. Fakat şurası gerçektir ki Türk dilinin zirve eserlerinden olan *Nehcü'l-ferâdis*'in karşılaştırmalı metni ve sözlüğü bir an önce Türkolojinin merkezi olan ülkemizde yayınlanmalı ve Türklük âleminin istifadesine sunulmalıdır.

Mustafa ARGUNŞAH